

Zernikeplein 7 9747 AS Groningen

Bezoekadres
Selecteer bezoek adres
Telefoon
0505955555
www.hanze.nl

Datum
30 juni 2024

Onderwerp: Reactie op AMvB en ministeriële regeling voor de TAO

De Hanzehogeschool onderschrijft de reactie ingestuurd door de Vereniging Hogescholen op de voorgestelde AmvB Toets Anderstalig Onderwijs (TAO).

Daarbij vragen wij aandacht voor een aantal zaken die expliciet van toepassing zijn op de regionale positie van de Hanzehogeschool.

- De provincie Groningen, waarin de Hanzehogeschool gevestigd is, kent drie belangrijke krimpregio's: Eemsdelta, het Hogeland en Oost-Groningen. Als enige hogeschool in de nabijheid van deze regio's speelt de Hanze een cruciale rol in het stimuleren van de vitaliteit in deze gebieden. Verwacht wordt dat de bevolkingskrimp in deze regio's zal toenemen en zich zal uitbreiden naar de gehele provincie. Het CBS voorspelt dat Groningen de zwaarste bevolkingskrimp van alle Nederlandse provincies zal ondergaan, met bijvoorbeeld een voorspelde krimp van 12,5% in de gemeente Eemsdelta. Deze demografische krimp heeft negatieve gevolgen voor de regionale economie. Het aantrekken van internationaal talent kan een bijdrage leveren aan het verminderen van de spanning op de regionale arbeidsmarkt. Vooral omdat er een groeiend aantal sectoren in regio waar de behoefte aan hoger en anderstalige opgeleide studenten met een internationaal profiel groot is. Denk aan sectoren als de energiesector, agrofood, ICT en HTSM en chemie, maar ook cross-sectoraal, dat in alle sectorplannen wordt genoemd als richting voor de toekomst. Het recent ingediende plan Beethoven Noord geeft de noodzakelijke internationale instroom weer om te kunnen voldoen aan het human capital vraagstuk voor de semiconindustrie. Naast Groningen, zijn ook de provincies Drenthe en Friesland onderdeel van het voedingsgebied van de Hanze, daar speelt vergelijkbare problematiek als in de provincie Groningen.
- De nota van toelichting wijst op de ROA cijfers als indicatie van de spanning op de arbeidsmarkt. Deze kijken helaas vooral naar wat op dit moment de status quo is. We zouden graag zien dat er meer aandacht is voor data die richting de toekomst

een beeld geven, temeer omdat we als onderwijsinstelling studenten opleiden die minstens 3 a 4 jaar nodig hebben om de arbeidsmarkt te betreden. Verder reflecteren deze cijfers niet een situatie zoals die is in onze grensregio, waar grensoverschrijdend wordt gewoond en gewerkt.

- De Hanzehogeschool biedt met de anderstalige opleidingen onderwijs dat inspeelt op de vraag naar internationaal competente professionals. Deze studenten kunnen bijdragen aan de internationale koppositie van Noord-Nederlandse bedrijven. De Hanze werkt samen met regionale en internationale partners binnen de Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation (RIS3), en is betrokken bij Europese netwerken zoals ERRIN. Dit stimuleert grensoverschrijdende samenwerking en versterkt het regionale innovatie-ecosysteem.
- Naast het onderwijs ondersteunt de Hanze de regionale economie door betrokkenheid bij de ontwikkeling van campussen zoals die in de Eemsdelta. Dit versterkt het ecosysteem gericht op structurele regionale verandering met een wereldwijde uitstraling. De Hanze speelt een sleutelrol in de Kennisagenda Beroepsonderwijs Noord-Nederland, die uitdagingen zoals internationalisering en arbeidsmarktkrapte aanpakt.
- Verder is de Hanze is een proactieve partner binnen de Economic Board Noord-Nederland (EBNN) en richt zich op uitdagingen zoals energie, gezondheid en kansengelijkheid door middel van Centers of Expertise. In het strategisch beleidsplan 2021-2026 positioneert de Hanze zich als een "engaged university" die wereldwijd samenwerkt aan een leefbare toekomst.
- Om de krapte op de Noord-Nederlandse arbeidsmarkt aan te pakken, is de Hanze partner in centra zoals het International Welcome Center North (IWCN) en Make it in the North (MIITN). Deze initiatieven helpen internationals integreren en ondersteunen bedrijven bij het vinden van Engelstalig talent. De monitor Internationals toont aan dat er een groeiende behoefte is aan internationaal opgeleide professionals in Noord-Nederland.
- Bij de Hanze is geen sprake van een overmatig hoog percentage internationale studenten. Met 10% van de huidige populatie is er een goede balans, meer dan 90% van onze opleidingen is in het Nederlands, en daar waar nodig voor het internationale werkveld is er een goede mix van Nederlandse en internationale studenten in de international classroom. Nederlandse studenten die graag dat internationale profiel wel willen hebben krijgen hierdoor de gelegenheid zich goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt.
- In februari 2024 zijn in VH-verband door de hbo-instellingen afspraken gemaakt over zelfregie op de voorlichting en instroom van internationale studenten, inclusief een maximering binnen de anderstalige opleidingen in het economisch domein en een strengere sturing op nieuwe (cluster)aanvragen voor anderstalige

opleidingen. Zo kan het HBO zelf blijven sturen op de wel of niet gewenste groei van het aantal internationale studenten. Daarom vragen wij (in navolging van het advies van de Raad van State) om een ontheffing van de plicht voor onze bestaande anderstalige opleidingen een TAO uit te voeren. Of mogelijkerwijze een lichtere toetsing. Immers, deze opleidingen hebben via de reguliere macrodoelmatigheidstoetsen en accreditaties hun bestaansrecht al aangetoond.

- In paragraaf 4.6.1 van de nota van toelichting bij de AMvB wordt de toetsing van anderstalig onderwijs gebaseerd op het criterium 'geheel van voorzieningen' in Nederland. Daarbij worden zowel WO als HBO opleidingen meegenomen. Echter, de toelatingseisen zijn anders in het WO dan in het HBO, en HAVO en MBO⁴ leerlingen zijn dan ook afhankelijk van het HBO voor toegang tot het hoger onderwijs. Een HBO bachelor is een kwalificatie die beroepsgericht is en daar mee een sterke entree op de arbeidsmarkt biedt. Dat is anders bij de universitaire bachelors, die meestal vragen om een vervolg met een masteropleiding. Dit gegeven maakt dat de bachelor opleidingen van hogescholen net als de masteropleiding zouden moeten worden uitgezonderd van de TAO.
- Daarbij is Groningen een regio waar relatief veel studenten een MBO opleiding als hoogst genoten opleiding hebben. Aantasting van het HBO in deze regio betekent alleen maar een hogere drempel voor deelname aan het hoger onderwijs. Als het criterium 'geheel van voorzieningen' blijft gehandhaafd, is er een groot risico dat veel leerlingen geen toegang hebben tot de door hen gewenste opleiding binnen een redelijke radius van hun woonplaats.

Namens het College van Bestuur van de Hanzehogeschool

D.J Pouwels
Voorzitter